Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancta Martha c

urn:nbn:de:bsz:31-289352

Visual Library

Qua propter cōſtantius indignatus felicē de epiſ-
copatu ſuo deiecit et liberū eo pacto reuocauit. vt
ſcꝫ ſolūmodo cōſtantio et alijs quos felix dānaue-
rat cōmunicaret. Liberius igit̄ tedio affectus exi-
lij in heretica prauitate ſubſcripſit. et ſic in tantū
pſecutio exercuit vt q̄plurimi ſacerdotes et cleri-
ci liberio nō ꝓhibente intra eccleſiā ſunt necati.
Felix vero de epātu deiectus cū in predio ſuo ha-
bitaret. Inde eductus martiriū capitis obtrunca-
tione ꝓmeruit. circa annos dñi. ccc.l.

De ſanctis ſimplicio et fauſtino
xcix A

Simplicius et fauſtinus fratres cū ſacrificare
contemnerent ſub dyocleciano rome multa
ſupplicia pertulerūt. Tandē data ſup eos
ſententia decollati ſunt. et in tiberim corpora eoꝝ
ꝓiecta. Soror aūt eorū noīe beatrix eoꝝ corpa de
flumine leuauit. et honorifice ſepeliuit. Lucrecius
aūt pfectus et eius vicarius dū prediū ipoꝝ ābiret
eā teneri fecit ꝛ vt ydolis īmolaret p̄cepit. Quā rē
nuentē lucreci⁹ nocte a ſeruis ſuis prefocari p̄cepit
Cuius corpus lucina virgo rapiens iuxta fratres
ſuos ſepeliuit. Poſt hoc pfectus lucrecius prediū
ipm intrauit. vbi facto amicis ſuis cōuiuio cū mar
tirib⁹ inſultaret. īfantulus q̄daꝫ lactēs pānis inuo
lut⁹ de gremio matris q̄ ibi aderat cūctis audiēti-
bus exclamauit. Audi lucreci. Occidiſti et inuaſiſti
Ecce datus es in poſſeſſionē inimici. Statimq̄ lucre
cius timēs ac tremēs a demone arripit̄ ꝛ p tres ho
ras adeo eſt vexat⁹ vt in ipo ꝯuiuio moreret̄. Qď
videntes q̄ aderāt ad fidē ꝯuerſi ſunt. et narrabant
oībus paſſionē ſancte beatricis v̄ginis in cōuiuio
vindicatā. Paſſi ſunt aūt circa ānos dñi. cclxxxvij.

De ſancta martha
c A

Martha hoſpita xp̄i ſyro patre eucharia ma
tre regali ex ꝓgenie deſcēdit. Pater eius
ſirie ꝛ maritime multarūq̄ orarū dux exti
tit Tria aūt opida ſcꝫ magdalū ꝛ bethaniā vtraq̄
ꝛ hieroſolimitane vrbis partē martha cū ſorore iu
re materne hereditatis poſſidebat Nunq̄ aūt legi
tur virū habuiſſe aut hoīm ꝯuberniū ſubiſſe. Mi-
niſtrabat aūt dño nobilis hoſpita ꝛ ſororē pariter
miniſtrare volebat. q2 videbat̄ ſibi q̄ ad ſeruiēdū
tanto hoſpiti nō ſufficeret etiā totus mūdus. Poſt
aſcenſionē dñi cū facta eſſet diſpſio diſcipuloꝝ ipa
cū fratre ſuo lazaro ꝛ ſorore ſua magdalena necnō
btūs maximinus q̄ eas baptizauerat. et cui a ſpū-
ſancto fuerāt cōmēdate m̄ltiſq̄ alijs ablatis remis
velis et gubernaculis omibus. alimētiſq̄. ratib⁹
ab infidelibus includunt̄. Qui dño duce marſiliā
ꝑuenerūt. Tandē territoriū aquēſe adeūt. et ibidē
pplm ad fidē conuertunt. Erat aūt beata martha
valde facūda et oībus gratioſa. Erat aūt tūc tpis
ſup rodanū in nemore quodā iter arelatē et auini
onē draco quidam medius animal. medius piſcis.
groſſior boue. lōgior equo. habēs dentes vt ſpata
acutos. binis parmis ex vtraq̄ pte munitus. Qui
latens in flumine oēs tranſeuntes ꝑimebat et na-
ues ſubmergebat. Uenerat aūt p mare de galicia
aſie. generatus a leuiathan q̄ eſt ſerpens aquoſus

De ſancta Martha.

et ferociſſimus et bonacho animali qđ galatie re-
gio gignit et qđ inſectatores ſuos per ſpaciū iuge
ris ſtercus ſuū velut ſpiculū dirigit et quicq̄d tetige
rit velut ignis exurit. Ad quē martha a pplis ro-
gata accedens ipm̄qꝫ in nemore quedā hoīem mā
ducantē repeiens. aquā bn̄dictam ſup eū iecit et
crucē quandam ſibi oñdit. Qui protinus victus vt
ouis ſtans a ſancta martha ꝓprio cingulo alligat
et illico a pplo lanceis et lapidibus ꝑimit. Voca-
bat aūt draco ab incolis taraſconus. Vñ in huius
memoriā locus ille adhuc vocatur taraſcona qui
ante vocabatur nerluc. ideſt niger locus eo ꝙ ibi
erant nemora nigra et vmbroſa. Ibi igit btā mar
tha de licentia magiſtri ſui maximini et ſororis ſui
deinceps remanſit et orōnibus ⁊ ieiunijs indeſinē
ter vacabat. Deinde ꝯgregato ibidē magno ſoro-
rū cōuentu et ad honorē beate marie ſemp virgīs
magna edificata baſilica ſatis ibi aſperā duxit vi-
tam. carnē et omnē pinguedinē oua caſeū et vinū
vitans. ſemel tm̄ in die edebat. Centies in die to-
tienſqꝫ in nocte genua flectebat. ❡ B Quadā vi
ce dū apud auinionē inter vrbē et fluuiū rodam ꝑ-
dicaret. iuuenis q̄dā vltra fluuiū ꝯſiſtēs eiꝰ verba
audire deſiderās cū nauigio careret. nudatꝰ nata
re cepit. ſꝫ ſubito vi flumīs rapit et ꝓtinus ſuffoca
tur. Cuius corpus vix ſcđa die inuentum ante pe-
des ſancte marthe reſuſcitandū preſentat. Illa vō
in modū crucis ſolo ꝓſtrata taliter orauit. Ado-
nay dñe ihesu xp̄e q̄ fratrē meū lazarū dilectū tuū
olim reſuſcitaſti. reſpice mi hoſpes care ad fidē cir
cumſtantiū. et reſuſcita puerū iſtū. Et apprehēſa
eius manu dextra mox iuuenis ſurrexit. et ſacrū ba
ptiſma ſuſcepit. Refert euſebius in li. v. hiſtorie ec
cleſiaſtice ꝙ mulier emoroiſſa poſtq̄ ſanata fuit in
curia ſiue viridario ſuo ſtatuā fecit ad ymaginem
xp̄i cū veſte et fimbria ſicut ipm̄ viderat. ⁊ eā pluri
mū reuerebat. Herbe vō ſub iſta ſtatura creſcētes
q̄ añ nullius erant v̄tutis. cū fimbriā attingerēt tā
te virtutis erant. vt multi infirmi inde ſanarent.
Illā aūt emoroiſſā quā dñs ſanauit. ambroſius di
cit fuiſſe marthā. ❡ Refert aūt hiero. et habet in hi
ſtoria triptita ꝙ iulianus apoſtata ymaginē quā
emoroiſſa fecerat īde ſuſtulit et ſuā ibiđ collocauit
q̄ ictu fulminis ꝯfracta fuit. ❡ C Obitū aūt ſuū
ſibi dñs añ ꝑ annū reuelauit. In quo toto anno fe
bribꝰ elaborās añ octauū diē ſui exitus angelicos
choros ſororis ſue ī celū aīam deferentes audiuit.
que mox fratrū et ſororꝫ ꝯuētu ꝯgregato ait. Mei
comites et dulciſſimi alūni michi queſo cōgratula
mini qm̄ angelicos choros ſororis mee aīam ad ſe
des politicas ferētes ouanter cerno. O pulcherri
ma et mi dilecta ſoror viuas cū magiſtro tuo ⁊ hoſ
pite meo ī ſede beata. Statimqꝫ beata martha ex
itū ſuū vicinū preſentiēs ſuos admonuit vt lumi-
naribus accēſis circa ſe vſqꝫ ad obitū vigilarent.
Nocte vero media ante trāſitus ſui diē cuſtodibꝰ
ſomno grauatis ventus vehemēs irruit. et lumia
ria cūcta extinxit. Illa vō malignorꝫ ſpūum turbā
cernēs orare cepit. Mi pater hely mi hoſpes care
cōgregati ſunt ad deuorādum me ſeductores mei
ſcripta tenentes mala q̄ geſſi. Hely ne elongeris a
me. ſed in adiutoriū meū intēde. Et ecce ſororē ad
ſe venientē vidit. que manu facē tenens cereos et
lampades inde accendit. Dumqꝫ altera alterā pro
prio noīe vacaret. Ecce xp̄s aduenit dicens. Veni
dilecta hoſpita. et vbi ego ſum illic mecū eris. Tu
me ſuſcepiſti in hoſpitio tuo. ego te recipiā in celo
meo. Et inuocātes te exaudiam amore tuo. ❡ Ap
propinquāte vero hora ſui tranſitus. foras defer-
ri ſe fecit. vt celū poſſet videre. Iuſſitqꝫ ſe in terrā
ſup cinerem poni. et ſignū crucis coram ſe teneri.
et hec verba orauit. ❡ Hoſpes mi care hanc pau-
perculā tuā cuſtodi. et ſicut mecū dignatꝰ es hoſ-
pitari. ſic me ſuſcipe ī hoſpicio tuo celeſti. Iuſſitqꝫ
vt paſſio ſcđm lucā corā ſe legeret. Et cum dice-
retur. pater in manus tuas cōmendo ſpiritū meū
illa emiſit ſpm̄. Sequenti vero die ſcꝫ dñica dū cir-
ca corpus eius laudes exſoluerent. circa horā ter-
tiam apud petragoricas beato frontoni miſſā ce-
lebrāti. et poſt ep̄lam in cathedra dormitanti dñs
apparuit dicēs ei. Dilecte mi frōto ſi vis adīplere
qđ olim hoſpite nr̄e pollicitus es ſurge velociter
et ſequere me. Quo iuſſa cōplente ſubito ambo ta
raſconū venerūt. et circa corpus eius pſallētes to
tum officiū ambo ceteris reſpōdentibus ꝑegerūt.
et corpus eius in ſepulcro ſuis manibus collocaue
runt. Verū dum apud petragoricas finitis cātibus
dyaconus euāgeliū lecturus bn̄dictionē petens
ep̄m excitaret. ille vix excitatus rn̄dit. Fratres mei
curꝰ me excitaſtis. Dñs ihūs xp̄s ad corpus marthe
hoſpite ſue me duxit. et ipam tradidimus ſepultu
re. Dirigite igit illuc velociter nūcios q̄ nobis anu
lū noſtrū aureū et cyrothecas griſeas deferāt. que
dū ad corpus ſepeliēdū me aptarē ſacriſte cōmen
daui. et ex obliuione dimiſi. q: me tā cito excitaſtis
Miſſi nuncij et hoc vt ep̄s dixerat inuenientes. anu
lum ſolamqꝫ cyrothecā attulerunt. aliam vero in
huiꝰ rei ſacriſta teſtimoniū retinuit Addidit quoqꝫ
beatus fronto dicēs. Cū poſt ſepulturā ab eccleſia
exiremus. frater quidā illius loci litteris peritus

nos inſecutus dñm interrogauit quo noīe vocare
tur. Cui ille nichil reſpōdens oſtendit ei codicem
quē in manu tenebat aptū. i quo nichil aliud erat
ſcriptū niſi verſiculus iſte. Jn memoria eterna erit
iuſta hoſpita mea. ab auditione mala non timebit
in die nouiſſimo. Cū vo codicē reuolueret cunctis
folijs hoc repperit ſcriptū. Cum aūt ad eius ſepul
crum crebra miracula fierent clodoueus rex fran
corū xpianus effectus a ſancto remigio baptizat⁹
cū grauem renū pateretur dolorē ad eius tumulū
veniens ſanitatē integrā reportauit. Qua ꝓpter
illū locum ditauit. et ꝗtrīū miliariorū ſpacio in giro
ex vtraqꝫ pte rodani terrā villas et caſtra dedit. lo
cumqꝫ illum liberū fecit. Martilla vero eius famu
la vitā ipius cōſcripſit. q̄ poſtmodū in ſclauoniam
ꝑgens. et ibi euangeliū xpi predicās. poſt decimū
annū a dormitione marthe in pace quieuit.

De ſanctis abdon et ſennen ci A

Abdon et ſennen ſub decio impatore marti-
riū paſſi ſunt. Cū eīn decius impator babi-
loniā cū alijs ꝓuincijs ſupaſſet quoſdam
chriſtianos ibi inuenit. quos ſecum ad vrbē cordu
bam deducēs diuerſis ſupplicijs cōſummauit. Et
eos duo ſubreguli rapiētes ſcꝫ abdon et ſennen ſe
pelierūt. Unde accuſati et decio pñtati romā poſt
eū victis cathenis ducunt et in cōſpectu decij et ſe
natus introducti aut ſacrificare et rerū ſuarū reci-
pere libertatem. aut morſibus beſtiarum deuorari
iubent. Cōtemnentes itaqꝫ et expuentes in ſimu-
lacra ad theatrū ꝑtrahunt et ad eos duo leones ⁊
vrſi quatuor dimittunt. Qui cum ſanctos non tan-
gerent. ſed etiā cuſtodirēt iniectis in eos gladijs
occidunt. et ligatis pedibus tracti ſunt et iactati
ante ſimulacrū ſolis. Qui cum ibi triduo iacuiſſent
quirinus ſubdyaconus eos collegit et in domo ſua
ſepeliuit. Paſſi ſunt autem circa annos dñi. cclij.
Tempore autē conſtantini ipſi quatuor martires
eorum corpora reuelauerunt. et a xpianis tranſla
ta ſunt in ciuitatē pontiani. vbi dñs per eos multa
preſtat beneficia populorum.

De ſancto germano cii A

Germanus dicit a germine et ana quod eſt
ſurſum. quaſi ſupernū germen. Tria eīn re
periunt in ſegete germinante. ſcꝫ calor na-
turalis. humor nutrimentalis. et ratio ſeminalis.
Btūs igit germanus dicit quaſi ſemen germinans
qꝛ in ipo fuit calor ꝑ feruorē dilectiōis. humor per
pinguedinē deuotiōis. ⁊ ratio ſeminalis ꝑ virtutē
predicatiōis. ꝑ quā multos in fide et moribus ge-
nerabat. Cuius vitā cōſtantinus preſbiter ad ſan-
ctum cenſuriū epm altiſiodoreñ. ſcripſit.

Germanus nobiliſſimus genere in vrbe alti
ſiodoro natus. ⁊ liberalibus ſtudijs pluri-
mū eruditus. tandē romā ad diſcendū iuris
ſcientiam eſt ꝓfectus. Ubi tantū dignitatis acce-
pit vt eū ſenatus ad gallias tranſmitteret. vt api-
cē ducatus totius burgundie obtineret. Cū ergo
altiſiodorenſem ciuitatē ceteris diligētius guber-
naret. arborē quandā pinū in media ciuitate habe
bat ad cuius ramos ꝓ admiratiōe venatiōis fera